İslam, Yapıcı ve Birleştirici;
Müslümanlık İse Ayırımcı Bir Dindir.

Feriduddin AYDIN
feriduddin@gmail.com

دار العِبَر للطباعة والنشر
Al-Ibar Publishing
İstanbul-2018

İslam, Yapıcı ve Birleştirici; Müslümanlık İse Ayırımcı Bir Dindir.

Kur'ân-ı Kerim'de ayırımcılığı ret eden özellikle beş çarpıcı âyet-i kerîme vardır ki bunlar incelendiğinde İslâm'ın ***birlik***, ***beraberlik***, ***adalet*** ve ***eşitlik*** konusundaki görüşü kolayca anlaşılır.

Bunlardan biri, **el-Enbiyâ Sûresi**'nin 92. âyet-i kerîmesidir ve Türkçe meâli şöyledir: ***«Kuşkusuz bu ümmet, tek toplum olarak sizin ümmetinizdir. Ben de Rabbinizim. Onun için sadece bana kulluk ediniz.»***[1] Bu çok veciz sözlerin derinliklerine ulaşmayı becerebildiğimiz takdirde; hem birlik ve beraberliğe, hem eşitliğe, hem yardımlaşma ve dayanışmaya, -*aynı zamanda*- Allah ve adalet karşısındaki eşitliğe verilen önem hakkında mesajlar alabiliriz.

Bunlardan ikincisi, **Âl-i İmrân Sûresi**'nin 103. âyet-i kerîmesidir ve Türkçe meâli şöyledir: ***«Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı sarılın. Parçalanıp bölünmeyin…»***[2] âyet-i kerîmenin meâli hiçbir yorum gerektirmeyecek açıklıktadır.

Üçüncüsü de **el-Enfâl Sûresi**'nin 46. âyet-i kerîmesidir ve Türkçe meâli şöyledir: ***«Allah'a ve Resûl'üne itaat edin ve birbirinizle çekişmeyin. Sonra gevşersiniz ve gücünüz, devletiniz elden gider. Sabırlı olun. Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.»***[3] görüldüğü üzere bu âyet-i kerîmenin meâli de son derece açıktır.

El-Hucurât Sûresi'nde iki âyet-i kerîme vardır ki bunlar, İslâm'ın özellikle ırkçı ayırımcılığa ne kadar kapalı olduğunu gösteren muhteşem birer kanıttır. Bunlardan birincisinin meâli şöyledir: ***«Mü'minler ancak kardeştirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.»***[4] Bu âyetin birinci kesitini oluşturan ***«Mü'minler ancak kardeştirler.»*** cümlesi, oldukça dikkate değer bir anlam taşımaktadır. O da ırk, renk, dil, kültür, cinsiyet, ve milliyet bakımından hiçbir ayırım yapılmaksızın bütün dünya mü'minlerinin kardeş olduğuna vurgu yapılmaş olmasıdır. Bu çağrışımla dikkat çeken bir başka husus da şudur: Kur'ân-ı Kerim'in herhangi bir yerinde, Müslümanların kardeş olduğuna ilişkin bir tek kelime bile yoktur! Bu ise aslında Müslümanlığın, *(**Yahudilik** ve **Hıristiyanlık** gibi yürürlüktün kaldırılmış dinler şöyle dursun)* **Budizm** ve ***Şintoizm*** gibi batıl dinler arasında bile yer almadığını kanıtlamaktadır.

Aynı sûredeki ikinci âyet-i kerîmenin Türkçe meâli ise şöyledir: ***«Ey insanlar! Şüphe yok ki, biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve kendi aranızda tanışasınız diye sizi boylara ve kabilelere ayırdık. Allah katında en değerli olanınız, O'nun emir ve***

---

[1] Âyetin orijinal metni: **إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ. (الأنبياء/92)**

[2] Âyetin orijinal metni: **وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا... (آل عمران/103)**

[3] Âyetin orijinal metni: **وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ. (الأنفال/46)**

[4] Âyetin orijinal metni: **إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ. (الحجرات/10)**

yasaklarına en titiz şekilde uyanınızdır. Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdar olandır.»[5]

Biraz açıklamak gerekirse bu âyet-i kerîme bize şunu anlatmaktadır: *«Evet ben, hikmetimin gereği olarak sizi çeşitli renklerde, çeşitli kültürlerde ve çeşitli diller konuşan ırklar, milletler ve kabileler olarak yarattım. Ancak aranızdaki bu farklılıklar, birinizin öbürlerine üstünlüğü anlamına gelmez. Hepiniz benim emir ve yasaklarıma muhatapsınız ve mükellefsiniz. Üstünlüğe gelince, bunun ölçüsü şudur: Hanginiz içtenlikle iman ederek benim emirlerime en titiz şekilde uyar, yasakladıklarımdan da yine en titiz şekilde uzak durursa işte benim katımda en üstün kulum odur.»* İslâm, böylece *-bir ahlâksızlık olan-* ün ve çıkar peşinde koşuşturmayı ve başkalarıyla üstünlük yarışına girmeyi yasaklamıştır. Müslümanlık ise bunun tersi için kapılarını ardına kadar açık tutmuştur. Günümüzde, Ortadoğu'daki anarşik ve karanlık tablo, bu gerçeğin en güçlü kanıtıdır.

Bugün İslâm, bir hayat ve devlet düzeni olarak uygulanmıyor olmasına rağmen, yukarıdaki âyetlerde ifadesini bulan, *-güçlü delillere dayalı-* tespitler bu yüce nizamı, yer yüzünde tatbik edilmekte olan tüm rejimlerden ve bütün dinlerden tamamen farklı kılmakta, aynı zamanda bu farkı kanıtlamaktadır. Bu farkın en belirgin özelliği ise birleştiriciliktir. Müslümanlığa gelince, onun da en belirgin özelliği bölücülük, ayırımcılık ve ayrıştırıcılıktır.

Kur'ân-ı Kerîm, İslâm'dan aşırılmış ve bu yapay dine *(Müslümanlığa)* mal edilmiş olmasına rağmen, onun bağlıları olan *(müslümanlar)* da bölücü ve ayırımcıdırlar. Nitekim, Müslümanlığın bölücü ve ayırımcı bir din olduğunu gözler önüne seren en büyük delil de zaten budur. Onun içindir ki Yüce kitabın birleştirici çağrılarına Müslümanların kulakları tıkalıdır. Çünkü ölü ruhuna okumaktan başka Kur'ân-ı Kerîm ile hiçbir ilişkileri yoktur. Ve çünkü sadece yukarıdaki âyet-i kerîmelerden değil, Kur'ân'ın tamamından habersizdirler. Bu yüzden ateist müslüman, kemalist müslüman, solcu müslüman, sağcı müslüman, milliyetçi müslüman, kapitalist müslüman ve tarikatçı müslüman diye çeşitli fırkalara, karşıt kamplara ayrılmışlardır. Bunların hepsi de müslüman olmalarına rağmen mutsuz, huzursuz, öfkeli ve birbirleriyle kavgalıdırlar, hepsinin yüreğinde endişe ve korku vardır. Onların bu manzarası, **Âl-i İmrân Sûresi**'nin 151'inci âyet-i kerîmesini hatırlatmaktadır.[6]

Ne ilginçtir ki bu kadar farklı inanç ve ideolojilerin, aralarında yarattığı derin uçurmlara rağmen bütün Müslümanlar elbirliği ederek, Kur'ân-ı Kerîm'in, mabed ve mezarlık dışına çıkmasına asla izin vermemektedirler. Müslümanlar, bundan başka hiçbir konuda birleşememiş, fikir birliğine varamamışlardır. Bu sonuçlar ise temelde Müslümanlıktan kaynaklanmaktadır. Bu tabloyu gözler önüne seren yüzlerce kanıt vardır. Bunlardan, sadece yukarıdaki beş âyet-i kerîmeden yola çıkarak, *(yalanlanması asla mümkün olmayan)* şu gerçekleri tespit edebiliriz:

1) Müslümanlık ***dinsel ayırımcılığı*** özendirmiş ve körüklemiştir. Bu gerçeğin en büyük kanıtlarından biri şudur; gerek Türkiye'de, gerekse *(özellikle **İran**, **Pakistan**, **Afganistan**, **Suriye** ve **Irak**)* gibi **Arap**, **Fars**, **Kürt**, **Tacik**, **Peştu** ve başka müslüman

---

[5] Âyetin orijinal metni: **يَاأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ. (الحجرات/13)**

[6] Âyetin yaklaşık Türkçe meâli şöyledir: ***«Hakkında, Allah'ın hiçbir delil indirmediği şeyleri Allah'a ortak koştukları için; inkârcıların yüreklerine korku salacağız. Barınakları da cehennemdir. Zalimlerin kalacakları yer ne kötüdür.»***

toplumlarda asırlardır **Şii-Sünnî** ve **Alevî-Sünnî** kavgası sürüp gitmektedir. Bu kavgalar *-hiç şüphesiz-* büyük soykırımlara, tahmin edilmesi bile mümkün olmayan astronomik sayıda can kaybına, maddi zararlara, göçlere, acılara ve yıkımlara yol açmıştır.

2) Müslümanlar, bölücülüğü ve ayırımcılığı körüklemek için, daima dini *-araç olarak-* kullanmış ve Müslümanlığı bir sömürü aracı haline getirmişlerdir. Bu gerçeği ispatlayan o kadar çok delil vardır ki bunları ancak özel bir çalışmada toplayıp sergilemek belki mümkün olabilir. Müslümanlığın, özellikle bir yobazlık kumkuması olduğunun altını çizmek gerekir. Çünkü yobazlık, esas itibariyle ayırımcılıktır. Ve çünkü yobaz insan, kendine benzemeyen her şahsı, içinden düşman olarak damgalar. Bu nedenledir ki ona hiçbir yönden benzemeyen **mü'min-müslim** kişi onun nazarında en büyük düşmandır.

Müslümanlık şemsiyesi altında kurulmuş bulunan dernekler, vakıflar ve tarikatlar,[7] *-hiç kuşkusuz-* birer bölücülük merkezidirler. Bu gerçeğin en çarpıcı örneği ***"Feto"*** örgütüdür. Bu örgüt, yarım asır önce, bölücü Nurculuğun mutasyona uğramış bir hücresinden peydahlandı.[8] *(Müslüman Nurcuların, Müslüman Nakşbendîlerle kavgalı olduklarını da bu arada hatırlayalım.)* ***"FETO"***, Müslümanlığın Ortadoğudaki en büyük ayağı sayılır. Bu dine doping yaptırarak onu uluslararası pazarda sergilemeye çalışırken bir süre Nakşbendi Tarîkatıyla çekişti. Sömürü yarışında rakip kabul

---

[7] İşte *-tespit edilebildiği kadar-* tarih boyunca Müslümanlık şemsiyesi altında kurulmuş olan tarikatlar. Bunlardan, aynı adı taşıyan tarikatlar mükerre değildir! İşte tarikatların listesi:

Abbâsiyye, Âdiliyye, Afîfiyye, Ağdabaşiyye, Ahmediyye, Ahmediyye, Ahmediyye, Ahmediyye, Ahrâriyye, Alewiyye, Alewiyye, Âliyye, Alwâniyye, Ammâriyye, Amûdiyye, Arâbiyye, Arifiyye, Arûsiyye, Assâliyye, Âşıkiyye, Âşûriyye, Awâmiriyye, Ayderûsiyye, Azamiyye, Azizân Aziziyye, Azûziyye, Babaiyye, Bahâiyye, Bahşiyye, Battahiyye, Bayramiyye, Bedewiyye, Bedriyye, Bedriyye, Bekkâwiyye, Bekriyye,Bektaşiyye, Bendâriyye, Bestamiyye, Bettâiyye, Beyâniyye, Biberiyye, Bûaliyye, Buhuriyye, Bukâiyye, Bûnûhiyye, Burhaniyye, Cahidiyye, Cebertiyye, Celâliyye, Celvetiyye, Cemâliyye, Cerrahiyye, Cüneydiyye, Çerkeşiyye, Çeştiyye, Darqâwiyye, Ducâniyye, Ebheriyye, Ehdeliyye, Ekberiyye, Enbâbiyye, Enesiyye, Esmeriyye, Fâzıliyye, Feyziyye, Firdewsiyye,Ğaribiyye, Ğawsiyye, Gâziyye, Haccâciyye, Hafniyye, Halebiyye, Hâlidiyye, Halîliyye, Halmâniyye, Halvettiye, Hakîmiyye, Hallâciyye, Hammûdiyye, Hamdâşiyye, Hamzawiyye, Hansaliyye, Harfiyye, Harîriyye, Harrâziyye, Haşşâşiyye, Hâtemiyye, Hawâtıriyye, Hayatiyye, Haydariyye, Hazîniyye, Heddâdiyye, Hemedâniyye, Herewiyye, Hewariyye, Hızıriyye, Hikemiyye, Hilâliyye, Hulûliyye, Hulwetiyye, Humûsiyye, Hurûfiyye, Hüdâiyye, Hulviyye, Işqıyye, İbrahimiyye, İdrisiyye, İgtişâşiyye, İkâniyye, İlmiyye, îsewiyye, İshâqiyye, İşrâqiyye, Qâdirîyye, Kalenderiyye, Karabaşiyye, Kâsâniyye, Kâsımiyye, Kassâriyye, Katnâniyye, Kazerûniyye, Kemaliyye, Kennâsiyye, Kerzâziyye, Kettâniyye, Keyyâliyye, Kırâiyye, Koneviyye, Kuşeyriyye, Kubreviyye, Kumeyliyye, Mağribiyye, Marzûqiyye, Mazhariyye, Mebtûliyye, Medâriyye, Medeniyye, Medye,niyye, Meğâziyye, Mehdeviyye, Melâmetiyye, Melâmiyye, Menâifiyye, Meşîşiyye, Metbûliyye, Mevleviyye, Meymûniyye, Mısriyye, Muhammediyye, Muhâsibiyye, Muhyewiyye, Mukâhhaliyye, Murâdiyye, Murzuqiyye, Muslihiyye, Muceddidiyye, Mustariyye, Muşâri'iyye, Nakşiberdîyye, Nâsıriyye, Nasuhiyye, Neveviyye, Nimetullâhiyye, Niyâziyye, Nizâmiyye, Nurbahşiyye, Nûriyye, Nûriyye, Nûriyye, Nûriyye, Nûriyye, Pîr-i Hacât Rahhâliyye, Rahmâniyye, Ramazâniyye, Rasûliyye, Râşidiyye, Rufâiyye, Rukniyye, Rûmiyye, Ruslâniyye, Rûşeniyye, Rukniyye, Sâbiriyye, Sa'diyye, Safeviyye, Salâhiyye, Sâlihiyye, Sanhaciyye, Sâriyye, Sâwiyye, Sayyâdiyye, Seb'îniyye, Sehliyye, Sehliyye, Sekatiyye, Selâmiyye, Semmâniyye, Seyyâriyye, Sezaiyye, Sıddıyqiyye, Sibâiyye, Sinâniyye, Sivâsiyye, Siyûsufiyye, Sûfiyye, Suleymâniyye, Sultaniyye, Suhrewerdiyye, Sunûsiyye, Sutûhiyye, Suûdiyye, Sümbüliyye, Şâbaniyye, Şa'biyye, Şa'râniyye, Şazeliyye, Şâhâemiyye, Şahmedâriyye, Şemsiyye, Şennâwiyye, Şerqâwiyye, Şernûbiyye, Şettâriyye, Şevziyye, Şeybâniyye, Şeybiyye, Şeyhiyye, Şinnâwiyye, Şuaybiyye, Şücâiyye, Tâciyye, Tağlibiyye, Tâlibiyye, Tayfûriyye, Tâziyye, Telqıyniyye, Tennâwa Tıybiyye, Tîcâniyye, Tuşeştiyye, Ukayliyye, Uceyliyye, Uşşakiyye, Uweysiyye, Vârisalişâhiyye,Vahdetiyye,Vefâiyye,Vefâiyye,Vusûliyye, Yâfiiyye, Ya'ziyye, Yemeniyye, Yeseviyye.

[8] Müslüman Nurcular da bölücüdürler, kendi aralarında bile parçalara ayrılmışlardır. İşte Nurculuğun Fraksiyonları:

- Yazıcılar; Hayrat Vakfı
- Okuyucular; Sözler Yayınevi
- Suffa Vakfı
- İhlâs Nur Neşriyat
- İst. İlim ve Kültür Vakfı
- Asya Vakfı
- Zehra Vakfı
- Med Zehra Vakfı

etmiyordu. Çünkü o, beynelmileldi. Büyük roller üstlenmişti. Dış dünyaya, ***«İslâmofobi»***yi yaymış ve yerleştirmişti. Bunun ***«müslümanofobi»***'ye dönüşmemsi için var gücüyle çalışıyordu. Bağnaz müslümanlığı biraz daha yumuşatarak onu Batıya sevimli göstermek için *(CIA himayesinde)* dinlerarası diyalog çağrısını başlatan ünlü bir aktördü. Başarılarından biri de bir tarikat olmadığı izlenimini uyandırmış olmaktı. Çünkü o, bir ***«Hizmet cemaati»*** idi. ***"Neo Müslümanlığı"*** tek başına temsil etmek istiyordu. ***"Tarîkat"*** adından hoşlanmıyordu. Çünkü bu isim onun popülaritesini gölgeliyordu. Nitekim, Mustafa Kemal'in emriyle bütün tarikatlar 1925'te yasaklandığı için, günümüzde bu örgütler ***"cemaat"*** adı altına gizlenerek ***"Ortodoks Türk Müslümanlığı"***nın devamını sağlamaya çalışmakta, bölücülüğün en acımasız, en tehlikeli ve en yıkıcı aracı olan dinî sömürünün mistik çarkını bu kanalla devam ettirmektedirler. "Laik Devlet!" adına ise din sömürüsünü, resmi kanaldan Diyanet İşleri Başkanlığı yürütmektedir. Öte yandan, birer mafya örgütüne dönüşmüş olan zengin dinî vakıflar, İslâm'a Türkiye'de geçit vermemek için yoğun faaliyetlerde bulunmaktadırlar. Bunlar, bir taraftan açtıkları TV. Kanallarıyla, yayınladıkları kitaplarla ve açtıkları *(sözde)* Kur'ân kurslarıyla; en başta Kur'ân-ı Kerim'in cami ve mezarlık dışına taşmasını önlemek; Kur'ân-ı Kerim'in toplum tarafından aslına uygun olarak anlaşılmasına engel olmak; ***mealciliği***, ***mevlitçiliği***, ***cevşenciliği***, ***risâleciliği***, ***kandilciliği***, ***cumacılığı***, ***evliyacılığı***, ***türbeciliği***, ***Kerâmetçiliği***, ***âyinciliği***, ***râbıtacılığı***, ***büyücülüğü***, ***medyumculuğu*** ve ***üfürükçülüğü*** yaygınlaştırarak din anarşisini alevlendirmek ve bu suretle -*bu ülkede*- günün birinde yapılacak İslâm'a çağrının önüne aşılmaz duvarlar örmek için büyük çaba harcamaktadırlar.

***

Müslümanlığın barındırdığı bölücülüğün ve ayırımcılığının anlaşılmaması için son yıllarda akademik bazı hilelere başvuruldu. Oryantalistlerin rahle-i tedrisinde *"ilim tahsil etmiş"* Türkiyeli bazı akademisyenler de *(üstadlarının etkileri ve telkinleriyle)* Müslümanlığa Avrupa kaynaklı, taklit ve yapay isimler takmaya başladılar: ***"Ortodoks İslâm"***, ***"Heterodoks İslâm"***. Oysa İslâm literatüründe böyle adlar, bu tür kavramlar bulunmamaktadır. İslâm, sadece İslâm'dır. Onun ne Müslümanlık diye bir adı, ne de ***Ortodoks*** ya da ***Heterodoks*** diye şubeleri vardır. Bu iki isim, Avrupa'nın ***«çingenelerimizin dini»*** diye baktığı müslümanlığa yakıştırdığı uydurma isimlerdir. Cezayirli **Muhammed Arkun**, Suriyeli **Haşim salih** ve Yemenli **Abdulâlim en-Nehârî** gibi *"Müslüman Arap düşünürler!"* bunlara benzer kavramları kullanarak oryantalistlere alet olurlarken, **Ahmet Yaşar Ocak** ve **Süreyya Su** gibi Müslüman Türk araştırmacılar da *(çağdaş oryantalistlerin etkisiyle)* çalışmalarında bilhassa bu iki kavramı sıklıkla kullanmaya başladılar.

Peki bu araştırmacılar, ***"Ortodoks İslâm"*** ve ***"Heterodoks İslâm"***dan neyi kastediyorlar? Onlara göre bunlar iki ayrı din mi, yoksa iki ayarı mezhep mi, nedir? Bu sorunun doyurucu bir cevabını buraya sığdırmak mümkün değil, yeri de değildir. Ancak topluma şu veya bu isim altında tarif edilmeye çalışılan bu iki dinin de kesinlikle -*Kur'ân-ı Kerîm'in bütünlüğü içinde tanımlanan ve anlatılan*- **İslâm** olmadığını -*burada en yüksek sesle*- söylemek gerekir.. Öyle ise bu araştırmacıların kullandıkları söz konusu iki kavramın, kaynaklarına ve ne anlama geldiklerine önce bakalım.

Bunlardan ***"Ortodoks"*** sözcüğü, kısaca: Ana kaynağa bağlı, kurallı temele dayanan *(din, mezhep veya düşünce)* demektir. Bununla, sözde ***Kitâbî İslâm*** demeği

amaçlıyorlar! Ancak bu sıfatı İslâm için kullanmak abestir. Çünkü **İslâm**, *(biraz önce de işaret edildiği gibi)* esasen Kur'ân-ı Kerîm'in bütünlüğü içinde ifadesini bulan dindir. Ona, ayrıca Hıristiyan Avrupadan ithal edilen ***"Ortodoks"*** sıfatını yakıştırmak, hem yersiz ve gereksizdir, hem de bu yüce ilâhî nizâmn şânına hakarettir. Eğer araştırmacılar Türk ya da Arap Sünniliğini bu sıfatla tarif etmeyi amaçlıyorlarsa bu, uygun olabilir. Çünkü ne Türk Sünniliğine ne de Arap Sünniliğine *(Kur'ân-ı Kerîm'in bütünlüğü)* içinde yer bulmak ve onları İslâm diye vasıflandırmak imkânsızdır. Ve çünkü, herşeyden önce bu iki sünnilik anlayışı, birbirinden oldukça farklı birer müslümanlık türüdür. Arap sünniliğini, müslümanlığın her ne kadar ayrı bir versiyonu olarak nitelemek doğru değilse de onun, Türk müslümanlığından etkilendiğini inkâr etmek de yanlıştır. Nitekim ihvancı Arap Sünniliği, Türk Sünniliğine çok yaklaşmıştır. Sonuç olarak ***"Ortodoks İslâm"*** nitelemesi çok yanlış, fakat Türk Sünniliğini ***"Ortodoks Müslümanlık"***olarak vasıflandırmak yanlış sayılmayabilir.

Heterodoks sözcüğüne gelince; bu da Ana kaynağa bağlı kalmayan, kurallı temele dayanmayan, sapkın *(din, mezhep veya düşünce)* anlamında kullanılır. Bununla, sözde ***Gayr-i kitâbî İslâm*** demeği amaçlıyoryar! Buna da ***"halk İslâmı"*** ya da "popüler İslâm" diye bir isim yakıştırıyorlar. Akademisyenler, bu niteleme ile ***alevîliğin*** ve ***Bektaşîliğin*** Sünni kaynaklara göre legal sayılmadıklarını ima etmeye çalışıyorlar. Şu var ki ***"Sapkın İslâm"*** demek olan ***«Heterodoks İslâm»*** çok göze batan absürd bir nitelemedir. Çünkü İslâm'a çok açık bir hakarettir. Bunun yerine örneğin ***«Heterodoks Müslümanlık»*** diyebilirlerdi. Nitekim müslümanlığın ortodoksu da heterodoksu da sapkındır. Sonuç olarak; *(bu metin boyunca deliller ışığında açıklandığı üzere)* Müslümanlık, yapay ve senkretik olduğu kadar, ayırımcı, bölücü, ayrıştırıcı, acımasız ve yıkıcı nitelikleriyle gizlenmesi mümkün olmayan sapkın bir dindir.

